

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.023.02.2018

Pan Piotr Serafin
Dyrektor Generalny
Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa
ul. Karolkowa 30, 01-207 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/18/045 „Zmiany w organizacji i funkcjonowaniu administracji rolnej”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11
llu@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (dalej: KOWR), ul. Karolkowa 30, 01-207 Warszawa – Oddział Terenowy w Lublinie (dalej: OT lub Oddział)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Serafin, Dyrektor Generalny, od 3 lipca 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnił również: Witold Strobel, Dyrektor Generalny, od 1 września 2017 r. do 2 lipca 2018 r. (akta kontroli tom II str. 396-401)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie OT KOWR w Lublinie do wdrożenia zadań przejętych od zniesionych Agencji Rynku Rolnego (ARR) i Agencji Nieruchomości Rolnych (ANR), w tym zatrudnienia pracowników tych agencji. 2. Realizacja zadań przejętych od zniesionych agencji rolnych oraz zadań zleconych przez OT KOWR w Lublinie.
Okres objęty kontrolą	Od 1 września 2017 r. do 30 września 2018 r. ¹
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	1. Marek Dałek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/149/2018 z 16 października 2018 r. 2. Janusz Gosik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/150/2018 z 16 października 2018 r. (akta kontroli tom II str.1-4)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Oddział Terenowy KOWR w Lublinie prawidłowo realizował zadania związane z wdrożeniem zmian w administracji rolnej.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Lublinie organizacyjnie był przygotowany do realizacji ustawowych zadań przejętych od zniesionych ARR i ANR. Prawidłowo zostały przejęte i zaewidencjonowane składniki majątkowe z oddziałów terenowych (dalej: OT) ANR i ARR. Stanowiska kierownicze niezbędne do właściwego zarządzania realizacją zadań w OT KOWR były obsadzone przez osoby, które w zniesionych agencjach zajmowały stanowiska kierowników komórek organizacyjnych lub samodzielne stanowiska pracy zbliżone do obecnie wykonywanych zadań. Propozycje zatrudnienia w OT KOWR pracownicy likwidowanych OT ANR i OT ARR otrzymali terminowo i zostali zatrudnieni zgodnie z warunkami, określonymi w ustawie z dnia 10 lutego 2017 r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa ⁴ (pwKOWR).

¹ Z uwzględnieniem zagadnień z okresu wcześniejszego, mających istotny wpływ na działalność objętą kontrolą, a także zdarzeń występujących do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., dalej: ustawa o NIK

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 624, ze zm.

Zadania przejęte przez OT KOWR od zniesionych agencji rolnych oraz zadania delegowane były realizowane prawidłowo, co stwierdzono na próbie ośmiu spraw, dotyczących: przejmowania mienia do zasobu od dzierżawców, sprzedaży nieruchomości z zasobu własności rolnej Skarbu Państwa, przygotowania decyzji administracyjnych dotyczących zgody na nabycie nieruchomości rolnej przez osoby fizyczne oraz realizacji zadania „Program dla szkół” w zakresie dostaw dla uczniów szkół porcji owocowo-warzywnych, mleka i przetworów mlecznych. Oddział rzetelnie wykonywał kontrole w zakresie działań administrowanych przez KOWR, a także w ramach zadań delegowanych. Po reorganizacji administracji rolnej pracownikom zapewniono dostęp do krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie OT KOWR w Lublinie do wdrożenia zadań przejętych od zniesionych ARR i ANR, w tym zatrudnienia pracowników tych agencji

Opis stanu faktycznego

1.1. W organizowaniu pracy nowo powstającej jednostki OT KOWR w Lublinie udział brali: Dyrektor OT ARR oraz Dyrektor OT ANR. Pełnomocnik ds. utworzenia KOWR na podstawie otrzymanych z ARR i ANR imiennych wykazów pracowników przekazał propozycje zatrudnienia w nowopowstającym KOWR, za pośrednictwem dyrektorów OT ARR i OT ANR, udzielając im w dniu 25 kwietnia 2017 r. stosownych pełnomocnictw. Pełnomocnictwa te dotyczyły doręczenia pracownikom OT ARR i OT ANR propozycji zatrudnienia w KOWR oraz odbioru oświadczeń o przyjęciu albo odmowie przyjęcia zaproponowanych warunków zatrudnienia w KOWR.

W związku z przygotowaniem i przeprowadzeniem zmian w administracji rolnej, Prezes ARR pismem z 20 czerwca 2017 r. zwrócił się do dyrektorów OT ARR z poleceniem przeprowadzenia wizji lokalnych powierzchni OT ANR, w których docelowo będą funkcjonować oddziały terenowe KOWR, a do których relokowane będą OT ARR. Po przeprowadzonej 22 czerwca 2017 r. wizji w siedzibie OT ANR, tj. przyszłej siedzibie OT KOWR, sporządzono listę sprawdzeń m.in. pod względem bezpieczeństwa stref administracyjnych i bezpieczeństwa systemu informatycznego. W wyniku przeprowadzonej analizy przez przedstawicieli obu agencji stwierdzono, że należy m.in. utworzyć dodatkowe pomieszczenie na elementy informatyczne, zakupić 48-portowy switch, utworzyć strefę administracyjną, strefę bezpieczeństwa wyposażoną w niezależne systemy zabezpieczeń oraz strefę przyjmowania wniosków i obsługi klientów.

(akta kontroli tom I str.123-129, 307-308)

1.2. Według stanu na 31 sierpnia 2017 r. OT ARR nie posiadał filii ani sekcji zamiejscowych, a OT ANR miał sześć sekcji zamiejscowych. Na dzień 1 września 2017 r. OT KOWR przejął ww. jednostki zamiejscowe. W dniu 18 września 2017 r. jedna sekcja zamiejscowa została zlikwidowana. W strukturze OT KOWR na dzień 1 września 2018 r. pozostawało pięć sekcji zamiejscowych (Biała Podlaska,

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Dołhobyczów, Michałów, Pokrówka i Urszulin), funkcjonujących w ramach Wydziału Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem.

(akta kontroli tom I str.129, 254-263)

1.3. Koszty utrzymania siedziby OT KOWR w I półroczu 2018 r. wynosiły 341,4 tys. zł, w tym m.in.: zużycie energii 94,9 tys. zł, amortyzacja 74,0 tys. zł, zarządzanie nieruchomością 54,9 tys. zł, sprzątanie pomieszczeń 48,4 tys. zł, koszty remontów 27,9 tys. zł, podatek od nieruchomości 23,5 tys. zł, koszty wynajmu nieruchomości 15,6 tys. zł. Natomiast koszty utrzymania siedziby OT ANR w I półroczu 2017 r. wynosiły 299,6 tys. zł, w tym m.in. zużycie energii 92,6 tys. zł, zarządzanie nieruchomością 65,1 tys. zł, amortyzacja 47,6 tys. zł, sprzątanie 38,7 tys. zł, podatek od nieruchomości 22,7 tys. zł i koszty wynajmu nieruchomości 14,7 tys. zł. Wyższe koszty utrzymania siedziby KOWR o 41,8 tys. zł wynikały m.in. z wyższych kosztów: amortyzacji o 26,4 tys. zł, kosztów remontów o 16,0 tys. zł, sprzątania o 9,7 tys. zł i zużycia energii o 2,3 tys. zł. Niższe natomiast były koszty zarządzania nieruchomością o 10,2 tys. zł oraz ubezpieczenia o 3,5 tys. zł.

ARR nie prowadziła ewidencji księgowej z podziałem operacji księgowych na miejsce powstawania kosztów (OT ARR). Dyrektor Biura Finansowo-Księgowego KOWR wyjaśnił, że księgi rachunkowe ARR nie zawierały wydzielonych analityk lub innych wyróżników z podziałem na wydatki na poszczególne OT ARR. Oddziały ARR nie dysponowały własnymi środkami finansowymi, a powstające zobowiązania były regulowane przez Centralę ARR. W związku z powyższym, jak stwierdził Dyrektor, ustalenie wydatków poniesionych przez Centralę ARR, związanych z działalnością OT ARR w Lublinie w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r. na podstawie zapisów w księgach rachunkowych jest niemożliwe.

(akta kontroli tom I str. 518, tom II str. 55-57)

1.4. W związku z przejęciem przez KOWR z dniem 1 września 2017 r. praw i obowiązków związanych z wykonywaniem zadań zniesionej ANR i ARR dokonano inwentaryzacji ich składników majątkowych. Przed powstaniem KOWR składniki majątkowe dotyczące OT ANR były ujęte w ewidencji księgowej OT, zaś dotyczące OT ARR w ewidencji Centrali ARR w Warszawie. Zgodnie z art. 46 ust. 1 i 2 ustawy pwKOWR, po zniesieniu ANR i ARR, składniki majątkowe zniesionych agencji stały się mieniem KOWR. Zgodnie z art. 46 ust. 8 ww. ustawy bilanse zamknięcia ANR i ARR, sporządzone na 31 sierpnia 2017 r., stały się bilansem otwarcia KOWR. Z dniem 1 września 2017 r. składniki majątkowe z bilansu otwarcia, które dotyczyły byłej ANR przeszły do ewidencji OT KOWR, a związane z byłą ARR przeszły do ewidencji Centrali KOWR. Przekazanie przez Centralę KOWR środków trwałych zniesionej OT ARR do OT KOWR nastąpiło w maju 2018 r. (samochody służbowe OT) i wrześniu 2018 r. (pozostałe środki trwałe). Spis z natury rzeczowych składników majątkowych został przeprowadzony w OT ANR na podstawie zarządzenia Dyrektora OT ANR⁶, a w OT ARR na podstawie zarządzenia Prezesa ARR⁷. Po przeprowadzeniu w dniach od 5 do 24 lipca 2017 r. spisu z natury w OT ANR wg stanu na 30 czerwca 2017 r. i porównaniu stanu faktycznego z ewidencją księgową, zespół powołany do weryfikacji wyników nie stwierdził żadnych różnic inwentaryzacyjnych. W OT ARR przeprowadzono inwentaryzację wg stanu na

⁶ Zarządzenie Dyrektora OT ANR nr 431/17 z dnia 27 czerwca 2017 r. w sprawie przeprowadzenia pełnej inwentaryzacji składników aktywów i pasywów w Agencji.

⁷ Zarządzenie Prezesa ARR nr 146/2017/W z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w ARR na dzień 31 sierpnia 2017 r.

31 sierpnia 2017 r. na podstawie ww. zarządzenia Prezesa ARR. Wyniki przekazano do Centrali KOWR, w związku z tym OT KOWR nie dysponował, w trakcie niniejszej kontroli NIK, dokumentacją w tym zakresie. Z otrzymanego, na prośbę OT KOWR, z Centrali KOWR sprawozdania z zakończenia inwentaryzacji dotyczącej całej ARR, wynikało, że weryfikacja arkuszy spisowych ze stanem ewidencyjnym nie wykazała różnic inwentaryzacyjnych w odniesieniu do środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, środków pieniężnych. Natomiast wykazana została różnica w odniesieniu do gwarancji zbiorczej w kwocie 7.084,08 zł. W księgach rachunkowych zaewidencjonowano kwotę 135 zł, a w sejfie zdeponowana była gwarancja na kwotę 7.219,08 zł. Przeprowadzona inwentaryzacja w OT KOWR została prawidłowo udokumentowana i prawidłowo powiązana z zapisami ksiąg rachunkowych. Przeprowadzone przez inspektorów NIK oględziny wybranych z ksiąg inwentarzowych składników majątkowych wykazały, że rzeczowe składniki posiadały numery inwentarzowe i znajdowały się w pomieszczeniach OT KOWR.

(akta kontroli tom I str. 517-548, tom II str. 41-54)

1.5.1. W OT KOWR w Lublinie przejęcie wszelkich spraw i obowiązków nastąpiło w toku codziennej pracy, bez sporządzania protokołów przekazania. Sprawy rozpoczęte przez OT ANR i niezakończone przed 31 sierpnia 2017 r. były kontynuowane i ukończone po dniu 1 września 2017 r. Sprawy, które były prowadzone i zakończone do dnia 31 sierpnia 2017 r., zostały przekazane do archiwum zakładowego OT ANR w Lublinie.

Sprawy zakończone oraz sprawy w toku i archiwum zakładowe OT ARR zostały protokolarnie przekazane do OT KOWR.

Za pismem z dnia 31 sierpnia 2017 r. Prezes ARR przekazał Pełnomocnikowi ds. utworzenia KOWR, zgodnie z art. 52 ust. 2 pwKOWR, uprzednio przygotowane wykazy spraw: w toku przekazanych przez ARR do KOWR, w toku przekazanych przez ARR do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: ARiMR), znajdujących się w archiwum zakładowym, zakończonych i przekazanych przez ARR do KOWR.

W dniu 31 sierpnia 2017 r. protokolarnie przekazane zostały przez OT ARR sprawy, w które od 1 września 2017 r. wstąpiła ARiMR Oddział Regionalny w Lublinie, m.in.:

- dokumenty z realizacji mechanizmu uznawania organizacji producentów i ich zrzeszeń na rynku owoców i warzyw,
- dokumenty uznawania grup producentów rolnych i ich związków,
- dokumenty dotyczące zatwierdzenia programów operacyjnych i funduszy operacyjnych oraz wysokości wydatków na działania zatwierdzone w programie operacyjnym,
- akta osobowe pracowników oraz dokumenty dotyczące obecności w pracy 16 pracowników.

(akta kontroli to I str. 204, 207-237)

1.5.2. Zarządzeniem Dyrektora Generalnego KOWR nr 01/2017/W z dnia 1 września 2017 r. wprowadzony został regulamin organizacyjny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa⁸. W § 31 tego regulaminu określono strukturę OT. W strukturze tej przewidziano funkcjonowanie czterech wydziałów: finansowo-księgowego i windykacji, organizacyjno-prawnego, rozwoju rynków rolnych oraz

⁸ Regulamin ten został zmieniony zarządzeniami Dyrektora Generalnego KOWR: nr 153/2017/W z dnia 28 listopada 2017 r., nr 73/2018/W z 15 maja 2018 r. Zarządzeniem Dyrektora Generalnego KOWR nr 145/2018/W z dnia 13 września 2018 r. wprowadzono Regulamin organizacyjny KOWR w nowym brzmieniu, który następnie został zmieniony zarządzeniami Dyrektora Generalnego KOWR: nr 156/2018/W z 27 września 2018 r. i nr 162/2018/W z 9 października 2018 r.

kształtowania ustroju rolnego i gospodarowania zasobem. W składzie wydziałów mogą funkcjonować sekcje, w tym sekcje zamiejscowe i samodzielne stanowiska pracy. W wydziale rozwoju rynków rolnych wyodrębniono sekcję do spraw kontroli na miejscu. W §§ 33-36 określone zostały zadania, realizowane przez poszczególne wydziały OT. Zgodnie z dyspozycją zawartą w § 37 ww. regulaminu, szczegółową organizację wydziałów OT oraz zakres ich działania ustala dyrektor OT w wewnętrznym regulaminie organizacyjnym wydziału, który zatwierdza Dyrektor Generalny KOWR.

Pismem z dnia 7 września 2017 r. Dyrektor Generalny KOWR zwrócił się do dyrektorów OT z poleceniem przesłania do zatwierdzenia wewnętrznych regulaminów wydziałów podległych oddziałów, w terminie do 15 września 2017 r. (również w wersji elektronicznej edytowalnej). Do pisma załączono materiały pomocnicze, tj. wyciąg z regulaminu organizacyjnego KOWR, instrukcję do sporządzenia regulaminu wydziału, szablon wewnętrznego regulaminu organizacyjnego wydziału oraz wykaz zadań OT w obszarze zadań wspólnych, gospodarowania Zasobem WRSP⁹ i kształtowania ustroju rolnego, księgowości, finansów i windykacji, organizacyjno-prawnym oraz rozwoju rynków rolnych.

Dyrektor OT KOWR, za pismem z dnia 15 września 2017 r., przekazał do zatwierdzenia wewnętrzne regulaminy wydziałów OT: kształtowania ustroju rolnego i gospodarowania zasobem (WKURGZ), rozwoju rynków rolnych (WRRR), organizacyjno-prawnego (WOP) oraz finansowo-księgowego i windykacji (WFKW). W ramach pierwszego z ww. wymienionych wydziałów wyodrębniono siedem sekcji, w tym pięć sekcji zamiejscowych gospodarowania zasobem (SZGZ) w: Białej Podlaskiej, Pokrówce, Urszulinie, Dołhobyczowie i Michałowie oraz sekcję kształtowania ustroju rolnego (SKUR) i sekcję gospodarowania zasobem (SGZ). W strukturze WRRR wyodrębniono dwie sekcje – rynków rolnych i promocji żywności (SRRPŻ) i kontroli na miejscu (SKM). W ramach WOP utworzono dwie sekcje – organizacyjno-administracyjną (SOA) i prawną (SP). Struktura WFKW była bezsekcyjna.

Dyrektor Generalny KOWR zatwierdził przekazane regulaminy wydziałów OT KOWR w Lublinie w dniu 15 maja 2018 r., tj. po upływie ośmiu miesięcy od przekazania ich projektów przez dyrektora OT.

(akta kontroli tom I str. 238-306)

1.5.3. Dyrektorzy oddziałów terenowych ANR i ARR otrzymali od Pełnomocnika ds. utworzenia KOWR pełnomocnictwa z dnia 25 kwietnia 2017 r. do doręczenia pracownikom swoich oddziałów propozycji zatrudnienia w KOWR oraz odbioru od nich oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu propozycji. Nie zawierano nowych umów o pracę. Pracownicy obu agencji, którzy otrzymali propozycje pracy i je przyjęli, z dniem 1 września 2017 r. stali się pracownikami KOWR, kontynuując zatrudnienie.

(akta kontroli tom I str. 204-205, 307-316)

Stosownie do art. 51 ust. 3 pwKOWR, propozycję zatrudnienia w OT KOWR otrzymało 102 pracowników, w tym 71 pracowników zniesionej ANR i 31 pracowników zniesionej ARR. Oświadczenie o przyjęciu propozycji zatrudnienia złożyło 100 pracowników. Dwie osoby wcześniej zatrudnione w ANR odmówiły przyjęcia propozycji zatrudnienia z wynagrodzeniem niższym od dotychczasowego.

⁹ WRSP – Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Propozycje zatrudnienia w OT KOWR pracownicy OT ANR i OT ARR otrzymali w terminie do 31 maja 2017 r. zgodnie art. 51 ust. 3 pwKOWR.

Wykaz pracowników, którzy nie otrzymali propozycji zatrudnienia w OT KOWR i w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawierał 31 osoby, w tym 27 pracowników ANR i czterech pracowników ARR. Z jednym z tych pracowników umowa o pracę została rozwiązana w dniu 31 maja 2017 r. na mocy porozumienia stron, pozostałych 30 pracowników otrzymało odprawy, stosownie do art. 51 ust. 9 pwKOWR. Wysokość wypłaconych pracownikom odpraw zawierała się w przedziale od 5,7 tys. zł do 30,0 tys. zł, a łączna ich kwota wyniosła 451,1 tys. zł.

Ze 100 pracowników (69 z OT ANR i 31 z OT ARR), którzy przyjęli propozycję zatrudnienia w OT KOWR 94 było zatrudnionych w zniesionych agencjach na podstawie umowy na czas nieokreślony. Osoby te, z dniem 1 września 2017 r., w OT KOWR zostały również zatrudnione na podstawie umowy na czas nieokreślony. Dwie osoby zatrudnione w OT ANR na podstawie umowy na czas zastępstwa nieobecnych pracowników z dniem 1 września 2017 r. zostały zatrudnione na podstawie umowy na czas nieokreślony, a cztery osoby zatrudnione w OT ANR na podstawie umowy na czas nieokreślony z dniem 1 września 2017 r. zostały zatrudnione na podstawie umowy na czas określony w związku z uzyskaniem uprawnień emerytalnych.

(akta kontroli tom I str. 86-101, 483- 511)

1.5.4. Na dzień 30 września 2018 r. zatrudnionych było w OT KOWR 104 pracowników, w tym dyrektor i dwóch zastępców dyrektora, czterech kierowników wydziałów (organizacyjno-prawnego, finansowo-księgowego i windykacji, rozwoju rynków rolnych oraz kształtowania ustroju rolnego i gospodarowania zasobem). W Wydziale Organizacyjno-Prawnym wydzielono dwie sekcje – organizacyjno-administracyjną (z 13 pracownikami) oraz prawną (trzech radców prawnych). W Wydziale Finansowo-Księgowym i Windykacji zatrudnionych było 12 pracowników. W ramach Wydziału Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem funkcjonowało siedem sekcji w tym: sekcja gospodarowania zasobem, sekcja kształtowania ustroju rolnego oraz pięć sekcji zamiejscowych (łącznie 51 pracowników). W ramach Wydziału Rozwoju Rynków Rolnych podzielonego na dwie sekcje (rynków rolnych i promocji żywności oraz kontroli na miejscu) zatrudnionych było łącznie 18 pracowników.

(akta kontroli tom I str. 205, 317-318)

1.5.5. W okresie od 1 września 2017 r. do 31 października 2018 r. w OT KOWR zatrudniono sześć osób:

- 1) w lutym 2018 r. osobę na stanowisku radcy prawnego w WOP w wymiarze 0,2 etatu, w związku z obniżeniem wymiaru czasu pracy dotychczas zatrudnionego radcy do 0,8 etatu do 31.12.2018 r.,
- 2) w lutym 2018 r. pracownika na zastępstwo na stanowisku referenta w WOP,
- 3) w czerwcu 2018 r. i lipcu 2018 r. dwie osoby na dwóch etatach na stanowiskach specjalistów w WRRR, w związku z koniecznością zapewnienia właściwej obsady na stanowiskach związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych¹⁰, na mocy której KOWR zobowiązany jest do monitorowania oraz nadzorowania krajowej uprawy tytoniu

¹⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 2216.

oraz produkcji i obrotu surowcem tytoniowym, a ponadto obsługą pozostałych mechanizmów i programów krajowych przypisanych do WRRR,

- 4) w lipcu 2018 r. pracownika na stanowisku specjalisty w WKURGZ, w związku z odejściem pracownika na emeryturę,
- 5) w lipcu 2018 r. osoby na stanowisku specjalisty w WKURGZ na czas zastępstwa pracownika w czasie jego długotrwałej usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

Dokonując naboru pracowników do OT stosowano zasady otwartości i konkurencyjności, zgodnie z przepisami art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa¹¹ (dalej: ustawa o KOWR).

Naborów dokonano zgodnie z regulaminem, określającym zasady i tryb zatrudniania pracowników w KOWR, ustalonym zarządzeniem Dyrektora Generalnego nr 45/2017/W z dnia 22 września 2017 r. i zmienionym zarządzeniem Dyrektora Generalnego nr 51/2018/W z dnia 30 marca 2018 r.

Każdą z rekrutacji wszczynano na podstawie pisemnego wniosku kierownika danej komórki organizacyjnej Oddziału, do której przeprowadzano rekrutację kandydatów. Wnioski zawierały uzasadnienie potrzeby zatrudnienia na danym stanowisku. Po uzyskaniu zgody kierownictwa KOWR i akceptacji wniosku przez Dyrektora Oddziału sporządzano ogłoszenia o naborze. Ogłoszenia zamieszczano w Biuletynie Informacji Publicznej KOWR, a wyznaczony w nich termin na składanie dokumentów przez kandydatów nie był krótszy niż 14 dni od daty opublikowania ogłoszenia o naborze.

Informacje zawarte w dokumentach aplikacyjnych złożonych przez kandydatów przenoszone były następnie do formularza kwalifikacyjnego, sporządzanego według wzoru, stanowiącego załącznik nr 2 do regulaminu określającego zasady i tryb zatrudniania.

Po dokonaniu selekcji dokumentów aplikacyjnych przez komisję powołaną zarządzeniem Dyrektora OT, upubliczniano na tablicy ogłoszeń w siedzibie oddziału listę kandydatów spełniających wymagania formalne.

Następnie komisja rekrutacyjna, powołana zarządzeniem Dyrektora OT, przeprowadzała rozmowy kwalifikacyjne z kandydatami, którzy spełnili wymagania formalne. Z rozmów sporządzono arkusze oceny kwalifikacyjnej kandydata, zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik nr 4 do ww. regulaminu.

Po przeprowadzeniu rozmów kwalifikacyjnych komisja rekrutacyjna sporządzała protokoły z przeprowadzonych naborów, według wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do regulaminu, w których m.in. wskazywano wybranego kandydata oraz podawano uzasadnienie dokonanego wyboru. Protokoły, po akceptacji przez Dyrektora Generalnego, stanowiły podstawę do zatrudnienia kandydata na pracownika wyłonionego w postępowaniu rekrutacyjnym.

W terminie 14 dni od dnia zatrudnienia wybranego kandydata zamieszczano informację o wyniku naboru w Biuletynie Informacji Publicznej KOWR i w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie oddziału.

(akta kontroli tom I str. 205, 319-350)

1.5.6. Wysokość średniego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przeliczeniu na jeden etat, wg stanu na dzień 31 sierpnia 2017 r. w zniesionej OT ARR wynosiła 3.404,41 zł, a w OT ANR 6.925,50 zł.

¹¹ Dz.U. z 2018 r. poz.1154.

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w przeliczeniu na jeden etat pracownika OT KOWR, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., wynosiło 5.983,00 zł, a na dzień 30 czerwca 2018 r. - 5.904,06 zł.

Wysokość miesięcznego wynagrodzenia brutto w OT KOWR, w przeliczeniu na jeden etat, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. stanowiła 175,7 % średniego miesięcznego wynagrodzenia z 31 sierpnia 2017 r. w zniesionej OT ARR i 86,4 % średniego miesięcznego wynagrodzenia z 31 sierpnia 2017 r. w zniesionej OT ANR.

Zarządzeniem nr 13 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników KOWR określono zasady wynagradzania pracowników tej instytucji. W załączniku do ww. zarządzenia określono dla poszczególnych stanowisk kategorie zaszerzegowania, minimalną i maksymalną stawkę miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego oraz wymagane kwalifikacje obejmujące wykształcenie i staż pracy. Ustalenia niniejszej kontroli NIK w zakresie wynagrodzeń pracowników OT KOWR wykazały, że wysokość miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla poszczególnych stanowisk naliczono zgodnie z ww. zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

(akta kontroli tom I str. 86-100, 449-459)

1.5.7. Na dzień 30 września 2018 r. w OT KOWR zatrudnionych było 104 pracowników, w tym sześciu przyjętych w ramach naboru zewnętrznego w okresie od lutego do lipca 2018 r. Pozostałe osoby były pracownikami zniesionych dwóch agencji. W procesie zatrudniania w OT KOWR byłych pracowników ARR i ANR stosowano zasadę ciągłości kadrowej z uwzględnieniem merytorycznego przygotowania i adekwatności wykonywanych zadań.

Kierownictwo OT KOWR stanowią byli dyrektorzy zniesionych agencji. Dwoje z trojga radców prawnych, zatrudnionych w OT KOWR, wcześniej zajmowało takie same stanowiska w ANR. Kierownicy wydziałów OT KOWR rekrutują się spośród osób zajmujących stanowiska kierowników komórek organizacyjnych oraz samodzielne stanowiska w zniesionych agencjach. I tak np. kierownik: Wydziału Finansowo-Księgowego i Windykacji OT była zatrudniona na stanowisku Głównego Księgowego ANR; Wydziału Organizacyjno-Prawnego zatrudniony był na stanowisku kierownika sekcji w ANR; Wydziału Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem zatrudniony był wcześniej na stanowisku kierownika sekcji w ANR, a kierownik Wydziału Rozwoju Rynków Rolnych zatrudniona była na samodzielnym stanowisku głównego specjalisty w ARR.

(akta kontroli tom I str. 86-100, 317-318)

W OT zasady wykonywania pracy w ponadnormatywnym czasie pracy uregulowane były w regulaminach pracy KOWR, wprowadzonych zarządzeniami Dyrektora Generalnego: nr 02/2017/W z dnia 1 września 2017 r. oraz nr 31/2018/W z dnia 26 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Pracy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Kwestie związane z pracą w godzinach nadliczbowych oraz odbiorem godzin nadliczbowych uregulowane zostały w § 15 regulaminu, wprowadzonego zarządzeniem nr 02/2017/W oraz w §§ 16 i 17 regulaminu, wprowadzonego zarządzeniem nr 31/2018/W.

Z treści ww. zarządzeń wynikało, że praca w godzinach nadliczbowych mogła być świadczona tylko na pisemne polecenie przełożonych w razie szczególnych potrzeb pracodawcy lub bez polecenia w razie konieczności prowadzenia akcji ratowniczej dla ochrony życia lub zdrowia ludzkiego albo dla ochrony mienia lub usunięcia

awarii. Za pracę wykonywaną na polecenie w godzinach nadliczbowych pracownikom przysługiwał czas wolny od pracy lub wynagrodzenie, zgodnie z obowiązującymi zasadami wynagradzania.

W OT w okresie objętym kontrolą stosowano jednolite wzory polecenia służbowego wykonywania pracy w dniu wolnym od pracy oraz wniosków o odbiór godzin nadliczbowych, zamieszczone na stronie intranetowej KOWR, a od dnia 18 września 2018 r. załączone do zarządzenia Dyrektora Generalnego Nr 148/2018/W w sprawie wprowadzenia wzorów formularzy do stosowania przez pracowników KOWR.

Łączna liczba godzin nadliczbowych w okresie od września do grudnia 2017 r. wyniosła 102 h i 45 min. i była zróżnicowana (od 0 h w listopadzie do 61 h we wrześniu), a w okresie od stycznia do października 2018 r. wynosiła 794 h i 35 min. (od 4 h w kwietniu do 231 h i 50 min. we wrześniu).

Za pracę w dni wolne od pracy pracownikom OT udzielano dni wolnych, zgodnie z regulaminem pracy obowiązującym w KOWR.

Analiza wybranych czterech poleceń wykonywania pracy w dniu wolnym od pracy lub w godzinach nadliczbowych w miesiącach, w których występowała największa liczba godzin ponadwymiarowych wykazała, że pracownicy KOWR uczestniczyli w zdarzeniach takich jak: wojewódzkie konkursy promujące zdrowy styl życia (9 czerwca 2018 r.), festiwale promujące lokalne produkty spożywcze (9 września 2017 r., 5 września 2018 r.) oraz pracowali w nadgodzinach w związku z prowadzeniem kontroli w „mechanizmie Mud” (kontrola upraw tytoniu).

(akta kontroli tom I str. 205, 351-409)

W Wydziale Finansowo-Księgowym i Windykacji OT KOWR, wg stanu na 1 września 2017 r. zatrudnionych było 14 pracowników (łącznie z kierownikiem wydziału), z których 12 pracowało z wykorzystaniem systemu finansowo-księgowego FIX. W dniu rozpoczęcia działalności OT KOWR dwie osoby zatrudnione w ww. Wydziale nie posiadały przeszkolenia w zakresie znajomości systemu FIX. Były to osoby, które przeszły ze zniesionej ARR. Po 1 września 2017 r. z obsługi systemu FIX przeszkolono trzy osoby, w tym dwie ze zniesionej ARR. Dla osób z ARR szkolenie dokonywane było w systemie wewnętrznym, tj. przez innych pracowników Wydziału. Szkolenie z systemu FIX dla jednej osoby odbyło się na poziomie podstawowym, dla drugiej na poziomie zaawansowanym. Natomiast pracownica Wydziału, która nabyła uprawnienia do pracy w systemie FIX w 2006 r. odbyła szkolenie na poziomie zaawansowanym, zorganizowane przez Centralę KOWR w dniach 9-10 października 2018 r. Dwanaście osób Wydziału uprawnienia do pracy w systemie FIX nabyło w okresie od 1999 r. do 2016 r., natomiast dwie osoby ze zniesionej ARR - 7 września 2017 r. Pierwszy dokument do systemu FIX został wprowadzony w OT KOWR 19 września 2017 r. Według stanu na 31 października 2018 r. w Wydziale zatrudnionych było, łącznie z kierownikiem, 13 pracowników.

(akta kontroli tom I str. 102-122)

Według stanu na 31 sierpnia 2017 r. OT ANR zatrudniał 98, a OT ARR – 51 pracowników. Z dniem 1 września 2017 r. w OT KOWR zostało zatrudnionych 69 osób z OT ANR, tj. 70,4%. W tym samym terminie z 51 osób zatrudnionych w OT ARR 31 (60,8%) przyjęło propozycję pracy w OT KOWR. W związku z przeniesieniem części zadań z ARR do ARiMR 16 (31,4%) pracowników OT ARR zostało zatrudnionych w ARiMR.

(akta kontroli tom I str. 486)

Z ustaleń niniejszej kontroli wynika, że w Wydziale WKURGZ zatrudniono sześć osób wcześniej pracujących w OT ARR oraz dwie osoby spoza zniesionych agencji, a w Wydziale WRRR jedną osobę spoza tych agencji. Wszystkie osoby odbyły szkolenie stanowiskowe, zostały zapoznane z systemem obiegu dokumentów oraz z zarządzeniami Dyrektora Generalnego KOWR (dalej: DG KOWR), regulującymi zadania realizowane przez Wydziały. Czterech pracowników uprzednio zatrudnionych w OT ARR uczestniczyło w szkoleniu zorganizowanym w dniach 30-31 października 2017 r., którego tematyką były zadania KOWR w kontekście zarządzeń DG KOWR. Szkolenie przeprowadzili Dyrektorzy: Departamentu Gospodarowania Zasobem oraz Departamentu Kształtowania Ustroju Rolnego KOWR.

(akta kontroli tom I str. 86-100, 317-318, tom II str. 174-176)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor OT KOWR nie informował DG KOWR o ewentualnych problemach w realizacji zadań. Dyrektor wyjaśnił, że nie występowały żadne trudności w tym zakresie.

(akta kontroli tom II str. 173)

W OT KOWR po 1 września 2017 r. zostały przeprowadzone kontrole przez: Miejski Urząd Pracy w Lublinie (MUP) w zakresie realizowania umowy o staż, Delegaturę NIK w Lublinie w przedmiocie realizacji zadań w zakresie obrotu nieruchomościami i wykonywania uprawnień kontrolnych w stosunku do obrotu prywatnymi nieruchomościami oraz Departament Audytu Środków Publicznych Ministerstwa Finansów (MF) w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu UE – Program dla szkół. Po kontroli MUP nie sformułował wniosków pokontrolnych, a kontrolujący z MF nie zostawił żadnego dokumentu pokontrolnego. Sformułowane przez NIK cztery wnioski pokontrolne zostały przyjęte i są w trakcie realizacji. Państwowa Inspekcja Pracy nie przeprowadziła kontroli w OT KOWR.

(akta kontroli tom II str. 141-144)

W związku ze zniesieniem, z dniem 31 sierpnia 2017 r. dwóch agencji, 18 pracowników OT ANR odwołało się do sądu pracy w związku z nieotrzymaniem propozycji zatrudnienia lub nieprzyjęciem zaproponowanych warunków pracy. Pracownicy m.in. występowali o przywrócenie do pracy w KOWR na poprzednich warunkach pracy i płacy, zasądzenie wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy oraz wypłatę regulaminowej nagrody za 2017 r. Podstawą roszczeń pracowników było naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu. Według stanu na 26 listopada 2018 r. żadne z 18 postępowań sądowych nie zostało zakończone.

(akta kontroli tom II str. 138-140)

1.6. Przyjęty sposób ewidencji kosztów w KOWR, ARR i ANR nie pozwala na pełne porównanie wykonania planu finansowego w zniesionych OT ANR i ARR z planem OT KOWR. Dyrektor Biura Finansowo-Księgowego KOWR wyjaśnił, że ARR nie prowadziła ewidencji księgowej z podziałem operacji księgowych na miejsca powstania kosztu, tj. w OT ARR. Księgi rachunkowe ARR nie zawierały wydzielonych analityk lub innych wyróżników dzielących wydatki na poszczególne OT ARR. Ponadto Dyrektor poinformował, że zgodnie z polityką finansową ARR, OT ARR nie dysponowały własnymi środkami finansowymi, a powstające zobowiązania były regulowane przez Centralę ARR. W związku z powyższym ustalenie wydatków poniesionych przez Centralę ARR, związanych z działalnością OT ARR w Lublinie

na podstawie zapisów w księgach rachunkowych jest niemożliwe. Dalej Dyrektor wyjaśnił, że dokumentacja finansowa powstająca w OT KOWR i Centrali KOWR, dotycząca zadań wykonywanych przez poszczególne jednostki organizacyjne jest wprowadzana i przechowywana w miejscu jej powstania. Wydatki ponoszone przez Centralę KOWR na rzecz OT KOWR ujmowane są w księgach rachunkowych Centrali. Wydatki te, za pośrednictwem wyróżnika przyporządkowane są do biura/departamentu Centrali, z którego budżetu ponoszony jest wydatek, a nie do OT KOWR, którego dotyczą.

W okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2018 r. OT KOWR na funkcjonowanie wydatkował 6.191,5 tys. zł (5.215,7 tys. zł to kwota wydatkowana i księgowana przez Centralę KOWR oraz 975,8 tys. zł - kwota wydatkowana przez OT KOWR), w tym m.in. na wynagrodzenia 4.979,6 tys. zł (w całości kwota wydatkowana przez Centralę KOWR), usługi obce 593,9 tys. zł (591,2 tys. zł kwota wydatkowana przez OT KOWR i 2,7 tys. zł - przez Centralę), materiały i energię 309,8 tys. zł (297,5 tys. zł kwota wydatkowana przez OT i 12,3 tys. zł - przez Centralę) i pozostałe wydatki 267,2 tys. zł (215,1 tys. zł wydatkowane przez Centralę i 52,1 tys. zł - przez OT)¹².

(akta kontroli tom II str. 55-60)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

KOWR Oddział Terenowy w Lublinie organizacyjnie był przygotowany do realizacji ustawowych zadań przejętych od zniesionych ARR i ANR. Prawdłowo zostały przejęte i zaewidencjonowane składniki majątkowe z oddziałów terenowych ANR i ARR. Stanowiska kierownicze niezbędne do właściwego zarządzania realizacją zadań w OT KOWR zostały obsadzone przez osoby, które w zniesionych agencjach zajmowały stanowiska kierowników komórek organizacyjnych lub samodzielne stanowiska pracy zbliżone do obecnie wykonywanych zadań. Propozycje zatrudnienia w OT KOWR pracownicy likwidowanych OT ANR i OT ARR otrzymali terminowo. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zatrudnianiu w OT KOWR pracowników ze zniesionych agencji.

OBSZAR

2. Realizacja zadań przejętych od zniesionych agencji rolnych oraz zadań zleconych przez OT KOWR w Lublinie

Opis stanu
faktycznego

2.1. Z rejestru skarg wynikało, że do OT KOWR wpłynęło siedem skarg, w tym jedna została zgodnie z właściwością przekazana do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Badaniem objęto trzy spośród sześciu z nich:

(akta kontroli tom I str. 12-16)

2.1.1. Skarga z 18 października 2017 r. osoby fizycznej, dotyczyła oferty dzierżawy gruntów. Skarga nie została uwzględniona. Z pisma z dnia 3 listopada 2017 r. Dyrektora OT KOWR przekazanego osobie, która złożyła skargę wynika, że umowa dzierżawy gruntów rolnych dotychczasowemu dzierżawcy została przedłużona 31 sierpnia 2017 r. na okres kolejnych czterech lat w związku z oświadczeniem dotychczasowego dzierżawcy na podstawie art. 39 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu

¹² Informacje o kwotach wydatków na funkcjonowanie OT KOWR m.in. w zakresie wynagrodzeń, materiałów i energii, usług zewnętrznych i pozostałych wydatków Oddział uzyskał z Centrali KOWR.

Państwa¹³. Zgodnie z treścią ww. artykułu „przetargu nie stosuje się, jeżeli dotychczasowy dzierżawca złożył Krajowemu Ośrodkowi oświadczenie o zamiarze dalszego dzierżawienia nieruchomości na nowych warunkach uzgodnionych z Krajowym Ośrodkiem, z tym, że czynsz nie może być niższy niż dotychczasowy”.

(akta kontroli tom I str. 5-6)

2.1.2. Skarga z 20 czerwca 2018 r. osoby fizycznej, dotyczyła naruszenia limitów produkcyjnych wynikających z kwotowania mleka przez jednego z rolników gminy Biszczka. Skarga została rozpatrzona i wyjaśniona. Z pisma z dnia 3 lipca 2018 r., podpisanego przez Dyrektora OT KOWR wynika, że kwotowanie mleka zakończyło się 31 marca 2015 r., w związku z tym od 1 kwietnia 2015 r. producentów mleka nie obowiązywały żadne limity produkcyjne i nie było konieczności uzyskiwania kwot mlecznych, aby prowadzić produkcję mleka. W okresie kwotowania mleka, tj. od 1 kwietnia 2004 r. do 31 marca 2015 r., pod adresem wskazanym w skardze nie funkcjonował żaden podmiot skupujący mleko zarejestrowany w Rejestrze Podmiotów Skupujących, prowadzonym przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego. Również po zakończeniu kwotowania mleka w rejestrze podmiotów skupujących prowadzonym przez Prezesa ARR, a obecnie przez Dyrektora Generalnego KOWR, nie widnieje podmiot pod tym adresem.

(akta kontroli tom I str. 7-8)

2.1.3. Skarga z 31 lipca 2018 r., złożona przez anonimową osobę, dotyczyła uprawy oraz obrotu surowcem tytoniowym. Pismo dotyczące skargi zostało skierowane do Lubelskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlaskiej z siedzibą w Lublinie, który zgodnie z właściwością przekazał doniesienie o nieprawidłowościach do rozpatrzenia w OT KOWR. W związku ze skargą u wskazanego producenta została przeprowadzona kontrola w mechanizmie „Monitorowanie i nadzór nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbytem surowca tytoniowego”. Wynik kontroli potwierdził, że producent tytoniu zawarł umowę na dostawę tytoniu ze zbiorów 2018 r. w ilości zakontraktowanej, a tytoń uprawiany był na działce należącej do producenta. Plantator otrzymał stosowną decyzję i został wpisany do rejestru plantatorów tytoniu. Dyrektor OT KOWR 21 sierpnia 2018 r. udzielił informacji o wynikach przeprowadzonej kontroli Lubelskiemu Urzędowi Celno-Skarbowemu.

(akta kontroli tom I str. 9-11)

2.2. Od decyzji administracyjnych wydanych w okresie od 1 września 2017 r. do 30 września 2018 r. przez Dyrektora OT KOWR złożono siedem odwołań do Dyrektora Generalnego KOWR, w tym trzy odwołania od wydanych decyzji o odmowie przyznania dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany. Badaniem objęto cztery sprawy. Przedmiot tych spraw oraz sposób ich rozpatrzenia przedstawiono poniżej:

2.2.1. Decyzją¹⁴ z 5 stycznia 2018 r. Dyrektor OT KOWR zobowiązał spółdzielnię mleczarską do wniesienia III raty opłaty w wysokości 31,3 tys. zł wraz z odsetkami za zwłokę, naliczonej w związku z przekroczeniem przez dostawców hurtowych mleka kwoty krajowej przeznaczonej dla dostawców hurtowych. Od tej decyzji spółdzielnia mleczarska złożyła odwołanie do DG KOWR. Decyzją¹⁵ 26 lutego 2018 r. DG KOWR utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję Dyrektora OT KOWR.

(akta kontroli tom I str. 17-34)

¹³ Dz. U. z 2018 r. poz. 91 ze zm.

¹⁴ Decyzja Dyrektora OT KOWR nr LUB/WRRR/8200/UOP/1/2018.

¹⁵ Decyzja Dyrektora Generalnego KOWR nr LUB/WRRR/8200/UOP/1/2018/P.

2.2.2. Dyrektor OT KOWR decyzją¹⁶ z 13 lutego 2018 r. odmówił osobie fizycznej przyznania pomocy w ramach poddziałania „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” ze względu na niespełnianie przesłanek warunkujących przyznanie wsparcia finansowego. Po złożeniu odwołania przez rolnika, Dyrektor Generalny KOWR¹⁷ utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję.

(akta kontroli tom I str. 35-41)

2.2.3. Dyrektor OT KOWR decyzją z 11 kwietnia 2018 r.¹⁸ odmówił prowadzącemu działalność gospodarczą przyznania pomocy w kwocie 4,1 tys. zł za dostarczone mleko do szkoły podstawowej. Po rozpatrzeniu odwołania Dyrektor Generalny KOWR uchylił zaskarżoną decyzję i przyznał¹⁹ pomoc z tytułu dostarczonego i udostępnionego dzieciom szkoły podstawowej mleka i przetworów mlecznych w wysokości 4,1 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 42-50)

2.2.4. Decyzją z 22 sierpnia 2018 r.²⁰ Dyrektor OT KOWR wymierzył karę pieniężną w kwocie 2,7 tys. zł za nabycie produktów rolnych na podstawie wadliwej umowy. Po złożeniu odwołania przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, DG KOWR po rozpatrzeniu odwołania, uchylił²¹ zaskarżoną decyzję w całości i orzekł o odstąpieniu od nałożenia kary pieniężnej dla przedsiębiorcy.

(akta kontroli tom I str. 51-64)

2.3. W okresie objętym kontrolą w OT KOWR nie przeprowadzano audytów, natomiast przeprowadzona została jedna kontrola wewnętrzna dotycząca wyrobów zawierających azbest oraz realizacji zaleceń pokontrolnych, wydanych w wyniku wcześniejszych kontroli. Kontrola ta została przeprowadzona w dniach 7-9 lutego 2018 r., na podstawie upoważnień dla dwóch kontrolerów wydanych w dniu 31 stycznia 2018 r. przez DG KOWR.

Pismem z dnia 17 kwietnia 2018 r. DG KOWR poinformował dyrektorów OT, że w celu inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, znajdujących się na gruntach Zasobu i monitorowania ich stanu oraz procesu usuwania tych wyrobów, należy na bieżąco kontynuować prowadzenie tabel „Wykaz środków trwałych Zasobu, w skład których wchodzi wyroby zawierające azbest”. Ponadto stwierdził, że do czasu wprowadzenia zarządzenia DG KOWR regulującego kwestie użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, z wyrobami tymi należy postępować w sposób określony w zarządzeniu nr 35/11 Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest w procesie restrukturyzacji i prywatyzacji mienia Skarbu Państwa znajdującego się w ZWRSP.

(akta kontroli tom I str. 15, 410-411, 420-431)

2.4. Oddział Terenowy KOWR przejął od ARR realizację następujących mechanizmów:

– „Program dla szkół”,

¹⁶ Decyzja Dyrektora OT KOWR nr KO08/00009/18.

¹⁷ Decyzja Dyrektora Generalnego KOWR nr CEN.DRR.WPROW.800.1.2018.5 z 29 marca 2018 r.

¹⁸ Decyzja Dyrektora OT KOWR nr PDS/Drc/LU/000007/04/2018.

¹⁹ Decyzja Dyrektora Generalnego nr PDS/CE/05/06/2018 z 6 czerwca 2018 r.

²⁰ Decyzja Dyrektora OT KOWR nr MUD/WKP/LU/2018/0001 z 22 sierpnia 2018 r.

²¹ Decyzja Dyrektora Generalnego KOWR nr MUD/WKP/LU/2018/0001/DG z 17 października 2018 r.

- „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” objętego programem PROW na lata 2014-2020,
- „Fundusze promocji produktów rolno-spożywczych”,
- „Monitorowanie umów na dostarczanie produktów rolnych”,
- „Działania informacyjne i promocyjne”.

W ramach zadań realizowanych przez WRRR OT KOWR w zakresie dwóch mechanizmów wydatkowane były środki (wypłat dokonywała ARMiR na podstawie poleceń płatności, wystawionych przez OT KOWR po dokonaniu oceny wniosków złożonych przez beneficjentów i wydanych dla nich decyzji administracyjnych), tj.:

- w ramach „Programu dla szkół”:
 - w okresie od 1 września 2017 do 31 grudnia 2017 r. – 0 zł,
 - w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r. – 9.797,3 tys. zł;
- w ramach mechanizmu „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” objętego programem PROW na lata 2014-2020:
 - w okresie od 1 września 2017 do 31 grudnia 2017 r. – 131,3 tys. zł,
 - w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r. – 0,5 tys. zł.

Ponadto, w okresie od 1 września 2017 do 31 grudnia 2017 r. wydatkowano 4.259 tys. zł w ramach mechanizmu „Dopłat do materiału siewnego”, którego realizacja za 2017 r. zgodnie z pwKOWR została dokończona w OT KOWR.

(akta kontroli tom I str. 130-165)

OT KOWR kontynuował realizację zadań zniesionej OT ANR, zgodnie z art. 46 ustawy pwKOWR. W zakresie gospodarowania zasobem rolnym Skarbu Państwa OT KOWR, w okresie od 1 września 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., dokonał przejęcia do zasobu 116 nieruchomości o łącznej powierzchni 166 ha w związku z nieprzedłużeniem umów dzierżawy, a w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r. – 141 nieruchomości o łącznej powierzchni 171 ha. Ponadto OT KOWR, w okresie od 1 września 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., zawarł 45 aktów notarialnych sprzedaży nieruchomości o łącznej powierzchni 25 ha, a w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r. – 310 aktów notarialnych sprzedaży nieruchomości o łącznej powierzchni 237 ha.

W zakresie kształtowania ustroju rolnego w okresie od 1 września 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. przyjęto 955 wniosków i wydano 892 (93,4%) decyzje administracyjne, dotyczące zgody na obrót nieruchomościami rolnymi, a w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r. – przyjęto 1545 wniosków i wydano 1454 (94,1%) decyzje.

Rzeczowy plan na 2018 r. zakładał sprzedaż 600 ha i wydzierżawienie 1000 ha nieruchomości rolnych. W okresie trzech kwartałów OT KOWR zrealizował plan sprzedaży w 57%, zbywając łącznie 341 ha, i plan dzierżawy w 48%, wydzierżawiając 480 ha gruntów rolnych. Stopień realizacji planu sprzedaży oraz dzierżawy nieruchomości rolnych wynikał z uwarunkowań rynkowych i nie był związany ze zmianami w organizacji administracji rolnej.

(akta kontroli tom II str. 332-333, 409-410)

2.5. Na dzień 1 września 2017 r. w ramach zadań realizowanych przez WRRR OT KOWR pozostawało nierozpatrzone 60 wniosków dotyczących wyłącznie jednego mechanizmu pn. „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” na kwotę 45,2 tys. zł. Powyższe wnioski zostały zrealizowane (wydano decyzje) w terminie do dnia 3 października 2017 r. Badanie dokumentacji dotyczącej trzech z tych wniosków wykazało, że sprawy zostały zakończone wydaniem decyzji w terminie

60 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku o płatność, zgodnie z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020²².

(akta kontroli tom I str. 130-149, tom II str. 145-172)

W Wydziale WKURGZ na dzień 1 września 2017 r. pozostawało 185 niezakończonych postępowań administracyjnych, dotyczących wydania zgody na nabycie lub zbycie nieruchomości rolnej na rzecz osoby niebędącej rolnikiem indywidualnym. Badaniem przez NIK objęto komplet dokumentów jednej sprawy²³, dotyczącej wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości rolnej przez spółkę z o. o. Sprawa ta wszczęta na wniosek złożony 22 sierpnia 2017 r. zakończona została wydaniem decyzji administracyjnej przez DG KOWR 13 grudnia 2017 r. Dokumenty złożone przez wnioskodawcę zostały przedłożone jako kserokopie niepoświadczone za zgodność z oryginałem. W dniu 11 września 2017 r. OT KOWR poinformował strony o prowadzonym postępowaniu administracyjnym, wezwał do przedłożenia oryginałów dokumentów oraz złożenia dokumentów potwierdzających spełnienie przez zbywcę oraz nabywcę warunków określonych w art. 2a ust.4 pkt 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego²⁴ (dalej: ustawa UKUR). W tym samym dniu postanowieniem poinformował strony, że załatwienie sprawy nastąpi w ciągu dwóch miesięcy od daty wszczęcia postępowania ze względu na jej skomplikowany charakter. W dniu 3 października 2017 r. do OT KOWR wpłynęło pismo spółki z prośbą o przedłużenie terminu na złożenie dokumentów o jeden miesiąc. Postanowieniem z 16 października 2017 r. OT KOWR przedłużył ten termin do trzech miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Do dnia 22 listopada 2017 r. spółka nie uzupełniła dokumentów i w związku z tym Oddział w tym dniu wezwał strony do złożenia wyjaśnień oraz postanowił o przedłużeniu terminu na złożenie dokumentów do czterech miesięcy od terminu wszczęcia postępowania tj. do 22 grudnia 2017 r. Po uzupełnieniu brakujących dokumentów przez spółkę w dniu 27 listopada 2017 r., Oddział 1 grudnia 2017 r. zawiadomił strony o możliwości zapoznania się z aktami sprawy i 13 grudnia wydał decyzję o wyrażeniu zgody na nabycie nieruchomości rolnej²⁵.

(akta kontroli tom II str. 334-388)

Dyrektor OT KOWR w złożonych wyjaśnieniach podał, że według stanu na 31 sierpnia 2017 r. pozostało 185 niezakończonych spraw dotyczących wydania decyzji administracyjnych w zakresie wyrażenia zgody na nabycie lub zbycie nieruchomości rolnej, w związku z wnioskami, jakie wpłynęły do OT ANR. Postępowania te były kontynuowane po 1 września 2017 r. przez OT KOWR. Wszystkie one zostały zakończone do końca 2017 r.

(akta kontroli tom II str. 389-390)

2.6.1. W trakcie niniejszej kontroli NIK, OT KOWR nie posiadał dokumentacji w sprawach dotyczących przyznania za 2017 r. dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany, gdyż zgodnie z wymogami pwKOWR, przekazał je do ARiMR. Kierownik Wydziału Rozwoju

²² Dz. U. z 2015 r. poz. 1195 ze zm.

²³ Sprawa nr LU.SGZ.51.1805.2017.DK wszczęta na wniosek złożony 22.08.2017 r.

²⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 1405.

²⁵ Decyzja administracyjna DG KOWR nr LUB.WKUR.51.209.2017.DK.12 z dnia 13.12.2017 r.

Rynków Rolnych w złożonej informacji podała, że ogółem w OT KOWR wydano 3.692 decyzje w sprawach dotyczących przyznania dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany za 2017 r., w tym sześć decyzji dotyczyło odmowy przyznania dopłaty. W trzech przypadkach zostały złożone odwołania od wydanych decyzji o odmowie przyznania dopłaty. DG KOWR uchylił wszystkie trzy decyzje i przyznał dopłatę z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego. Kierownik wyjaśniła, że wszystkie akta spraw, dotyczące mechanizmu dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego zostały przekazane do ARiMR.

(akta kontroli tom I str. 65-66)

2.6.2. Na zadania realizowane przez Wydział WKURiGZ do 30 września 2018 r. OT KOWR wydatkował ogółem kwotę 1.088,1 tys. zł. W okresie od 1 września 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. OT KOWR nie poniósł wydatków na cele kształtowania ustroju rolnego. Natomiast w okresie od 1 stycznia do 30 września 2018 r. wydatkował 246,9 tys. zł na zakup nieruchomości rolnej o powierzchni 17,339 ha do zasobu własności Skarbu Państwa, w tym 0,9 tys. zł w dniu 11 czerwca 2018 r. na opłatę sądową za wpis do księgi wieczystej prawa pierwokupu nieruchomości i 246,0 tys. zł w dniu 13 sierpnia 2018 r. z tytułu zakupu nieruchomości. Na gospodarowanie zasobem rolnym Skarbu Państwa w okresie od 1 września 2017 do 31 grudnia 2017 r. OT KOWR wydatkował łącznie 749,2 tys. zł, w tym m.in. na wyceny majątkowe gruntów 467,0 tys. zł, prace geodezyjne 167,1 tys. zł, a w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 r. – 92,0 tys. zł, w tym m.in. na wyceny majątkowe gruntów 23,1 tys. zł, a na wypisy i wyrisy z map – 25,2 tys. zł.

(akta kontroli tom II str. 391-395)

2.6.3. Szczegółowym badaniem w zakresie prawidłowości i skuteczności realizacji przez OT KOWR zadań objęto osiem spraw realizowanych przez dwa wydziały OT KOWR, tj. wydział WKURiGZ (sześć spraw) oraz wydział WRRR (dwie sprawy). Sprawy te dotyczyły: przejmowania mienia do zasobu nieruchomości rolnych Skarbu Państwa (dwie sprawy), przygotowania decyzji administracyjnych dotyczących zgody na nabycie nieruchomości rolnych (dwie sprawy), sprzedaży nieruchomości z zasobu własności rolnej Skarbu Państwa (dwie sprawy) oraz realizacji zadań w ramach „Programu dla szkół” w zakresie dostaw dla uczniów porcji owocowo-warzywnych, mleka i przetworów mlecznych (dwie sprawy).

Stwierdzono, że zadania były realizowane zgodnie z zakresami działania, określonymi w Wewnętrznym Regulaminie Organizacyjnym WKURiGZ i WRRR oraz wewnętrznymi procedurami dla poszczególnych rodzajów zadań. Dokumentację na poszczególnych etapach przygotowywał pracownik merytoryczny pod nadzorem kierownika wydziału. Weryfikacja dokumentów pod względem formalno-prawnym była dokonywana przez radcę prawnego, a decyzję administracyjną kończącą sprawę wydawał Dyrektor Oddziału lub jego zastępca. W ramach realizacji „Programu dla szkół” przy rozpatrywaniu wniosków o pomoc finansową stosowano zasadę „dwóch par oczu”. Wnioski te zatwierdzał kierownik WRRR. Decyzje o przyznaniu pomocy w ramach tego programu wydawał Dyrektor OT KOWR. Analizowane sprawy były realizowane terminowo i prawidłowo.

(akta kontroli tom I str. 150-203, 432-448, 460-482, 549, tom II str. 1-40, 177-267, 403-407)

Ewidencja zasobu Skarbu Państwa i operacje wykonywane w ramach gospodarowania zasobem prowadzona jest w oparciu o systemy informatyczne,

przejęte po ANR, które są elementem Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI). Zasady funkcjonowania i struktura ZSI określone zostały w zarządzeniu DG KOWR²⁶. W OT KOWR prowadzono następujące ewidencje i rejestry: działek przejętych do zasobu, umów dzierżawy, umów sprzedaży, obiektów zabytkowych, zastrzeżeń repriwatywacyjnych, gruntów atrakcyjnych, użytkowników wieczystych, mienia rozdysponowanego przez OT oraz harmonogramy przetargów ograniczonych i nieograniczonych.

(akta kontroli tom II str. 268-331)

2.6.4. Dyrektor Audytu Wewnętrznego KOWR w piśmie z dnia 8 listopada 2017 r. zwróciła się m.in. do OT KOWR o sporządzenie oceny ryzyka w KOWR oraz przesłanie danych w celu przygotowania planu audytu na 2018 r.

Za pismem z dnia 20 listopada 2017 r. OT przekazał do Biura Audytu Wewnętrznego KOWR ocenę ryzyka w OT KOWR do planu audytu na rok 2018. Sporządzona ocena ryzyka obejmowała obszar: zadań delegowanych (ryzyko niskie), zadań delegowanych PROW 2014-2020 (ryzyko niskie), organizacji rynku mleka (ryzyko niskie), działań promocyjnych (ryzyko średnie dla obsługi funduszy promocji produktów rolno-spożywczych), mechanizmów/ programów krajowych (ryzyko niskie), Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (ryzyko niskie), kształtowania ustroju rolnego (ryzyko wysokie dla nabywania nieruchomości w trybie UKUR), zasobu własności rolnej SP (ryzyko średnie z wyjątkiem sprawozdawczości - ryzyko niskie), nadzoru właścicielskiego oraz nadzoru nad spółkami strategicznymi (ryzyko średnie), gospodarki finansowej ZWRSP (ryzyko średnie z wyjątkiem wykonania rocznego planu finansowego i sprawozdawczości ocenionej jako ryzyko niskie), procesów finansowo-księgowych związanych z realizacją zadań delegowanych (ryzyko niskie), procesów finansowo-księgowych dotyczących mechanizmów krajowych i działalności administracyjnej (ryzyko niskie i średnie), wsparcia administracyjnego i organizacyjnego KOWR (ryzyko niskie z wyjątkiem zamówień publicznych - ryzyko średnie), monitorowania, oceny, kontroli (ryzyko średnie z wyjątkiem skarg i wniosków – niskie), bezpieczeństwo informacji (ryzyko średnie i niskie, a ochrona informacji niejawnych i zarządzanie kryzysowe - wysokie) oraz zarządzania teleinformatyką (ryzyko średnie).

(akta kontroli tom I str. 412-419, 512-516)

2.6.5. Z miesięcznych informacji z kontroli na miejscu wynikało, że zrealizował je Wydział Kontroli na Miejscu w oparciu o polecenia kontroli generowane przez biura i departamenty Centrali KOWR oraz WRRR OT KOWR. W okresie od 1 września 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Wydział Kontroli na Miejscu zrealizował 40 kontroli, a od 1 stycznia 2018 r. do 30 września 2018 r. 201 kontroli.

W 2017 r. Wydział Kontroli na Miejscu nie realizował kontroli dotyczących zadań delegowanych z ARiMR, a dotyczących dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach, spożycia owoców i warzyw w szkołach oraz „Programu dla szkół” (program zastąpił ww. mechanizmy dopłat do spożycia mleka, warzyw i owoców). W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 września 2018 r. Wydział Kontroli na Miejscu przeprowadził 104 kontrole w szkołach i u dostawców produktów objętych ww. programami na zlecenie WRRR, w tym 24 kontrole w zakresie dopłat do spożycia mleka, 31 kontroli dotyczących spożycia warzyw i owoców oraz 49

²⁶ Zarządzenie DG KOWR nr 165/2017/W z dnia 15.12.2017 r w sprawie Zintegrowanego Systemu Informatycznego.

kontroli „Programu dla szkół”. Wyniki kontroli przeprowadzonych przez pracowników OT KOWR opisano w punkcie 2.7. niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli tom II str. 61-92)

2.6.6. W okresie objętym kontrolą ARiMR przeprowadziła jedną kontrolę, w dniach 21-22 maja 2018 r., w zakresie prawidłowości przeprowadzania czynności kontrolnych przez pracowników OT KOWR w ramach:

- poddziałania 3.2 – Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym PROW na lata 2014-2020,
- Programu dla szkół w roku szkolnym 2017/2018.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie umowy delegowania zadań agencji płatniczej do podmiotów wdrażających nr 17/2015, zawartej w dniu 28 maja 2015 r. pomiędzy ARiMR a ARR oraz umowy delegowania z dnia 1 września 2017 r., zawartej pomiędzy ARiMR a KOWR. Przedmiotem kontroli była weryfikacja poprawności i terminowości wykonywania zadań delegowanych w zakresie przeprowadzania czynności kontrolnych i wykonywania zaleceń pokontrolnych.

W ramach kontroli dokonano sprawdzenia funkcjonowania czterech elementów: dwóch dotyczących prawidłowości kontroli przeprowadzonych przez OT KOWR w ramach poddziałania 3.2 „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych” PROW na lata 2014-2020, jednego w ramach „Programu dla szkół w roku szkolnym 2017/2018”, a także typowania podmiotów do kontroli na miejscu w „Programie dla szkół” w roku szkolnym 2017/2018.

W piśmie z dnia 5 września 2018 r., stanowiącym odpowiedź na wystąpienie pokontrolne ARMiR z dnia 2 sierpnia 2018 r., Zastępca Dyrektora Generalnego KOWR zapewniła o przyjęciu i realizacji wszystkich trzech zaleceń pokontrolnych poprzez:

- zorganizowanie spotkania informacyjnego z kontrolerami z sekcji, na którym omówiony zostanie sposób postępowania na etapie analizy kompletności dokumentacji przekazanej wraz z poleceniem kontroli przez biuro merytoryczne,
- szkolenie dotyczące „Programu dla szkół” dla kontrolerów Sekcji Kontroli na Miejscu według zatwierdzonego programu szkolenia we wrześniu bieżącego roku,
- przypomnienie OT KOWR o konieczności przeprowadzania typowania do kontroli osobno dla komponentu owocowo-warzywnego i dla komponentu mlecznego (w przypadku, gdy szkoła uczestniczy w obu komponentach) przez Departament Wspierania Konsumpcji Centrali KOWR najpóźniej w I kw. 2019 r.

Z pism KOWR z dnia 13 września 2018 r. i 16 listopada 2018 r. wynikało, że zorganizowano spotkanie informacyjno-szkoleniowe z kontrolerami z sekcji, na którym omówiony został sposób postępowania na etapie analizy kompletności dokumentacji przekazanej wraz z poleceniem kontroli przez biuro merytoryczne oraz szkolenie dotyczące „Programu dla szkół” oraz „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020” zakończone egzaminem z certyfikatem potwierdzającym właściwe przygotowanie do kontroli na miejscu.

(dowód: akta kontroli tom II str. 93-137)

2.7. Sekcja Kontroli na Miejscu OT KOWR w Lublinie w okresie od 1 września 2017 r. do 1 września 2018 r. przeprowadziła ogółem 234 kontrole, w tym 104 w ramach działań administrowanych przez KOWR, a 130 w ramach zadań

delegowanych. Sekcja Kontroli Technicznych OT ARR w 2016 r. przeprowadziła 1.781 kontroli mechanizmów administrowanych. Liczba kontroli przeprowadzonych przez OT KOWR w Lublinie w okresie od 1 września 2017 r. do 1 września 2018 r. stanowiła 13,1% liczby kontroli przeprowadzonych w 2016 r. przez ARR. Spośród 104 kontroli zrealizowanych w ramach mechanizmu administrowanego przez OT KOWR, 52 dotyczyły realizacji zadań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, 21 - obsługi Funduszy Promocji Produktów Rolno-Spożywczych, 12 - dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach, po osiem - przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi oraz rejestru podmiotów skupujących, dwie - monitorowania rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych, a jedna - monitorowania i nadzoru nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbytem surowca tytoniowego.

Analiza dokumentów pięciu (spośród 104) przeprowadzonych kontroli w ramach mechanizmu administrowanego przez OT KOWR wykazała, że kontrolerzy OT KOWR w trzech²⁷ z nich stwierdzili nieprawidłowości, które dotyczyły zakupu przez przedsiębiorstwo owoców miękkich w 2018 r. bezpośrednio od producentów bez zawarcia z nimi umów na dostawy owoców oraz w dwóch przypadkach nieprawidłowego naliczania i wpłat na fundusz promocji owoców i warzyw. W wyniku przeprowadzonych kontroli Dyrektor OT KOWR decyzją z 27 sierpnia 2018 r. wymierzył przedsiębiorstwu, za zakup od producentów owoców miękkich bez zawarcia z nimi umów, karę pieniężną w wysokości 3,0 tys. zł, która wpłynęła na konto bankowe KOWR. Po uregulowaniu przez dwa podmioty (spółkę i gospodarstwo ogrodnicze) należnych wpłat pieniężnych zgodnie ze złożonymi deklaracjami na fundusz promocji owoców i warzyw, kwoty zostały zaliczone na poczet zobowiązań na rzecz funduszu promocji produktów rolno-spożywczych. W pozostałych dwóch kontrolach²⁸ dotyczących: dopłat krajowych do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych oraz monitorowania i nadzoru nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbyciem surowca tytoniowego, kontrolerzy OT KOWR nie stwierdzili nieprawidłowości.

(akta kontroli tom I str.67-85)

2.8. Po reorganizacji administracji rolnej OT KOWR miał dostęp i korzystał z krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. W przypadku pracowników byłej OT ANR, którzy zostali zatrudnieni w OT KOWR dostęp do systemów został zachowany. Zgodnie z informacją Działu Wsparcia Technicznego Biura Teleinformatyki Centrali ARR z dnia 30 sierpnia 2017 r. pracownicy byłej OT ARR, którzy zostali zatrudnieni w KOWR zachowali dotychczasowy dostęp do wszystkich systemów i zasobów.

(akta kontroli tom I str. 67-69)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Zadania przejęte przez OT KOWR od zniesionych dwóch agencji rolnych oraz zadania delegowane były realizowane prawidłowo. Potwierdza to badanie ośmiu spraw, dotyczących przejmowania mienia do zasobu od dzierżawców, sprzedaży

²⁷ Numer protokołów: LUB/DDR/4/2017 z 29 grudnia 2017 r., LUB/DRR/1/2018 z 20 lutego 2018 r., LUB/WRRR/35/2018 z 10 lipca 2018 r.

²⁸ Numer raportów: LUB/WRRR/18/2018 z 1 sierpnia 2018 r., LUB/WRRR/39/2018 z 13 sierpnia 2018 r.

nieruchomości zasobu własności rolnej Skarbu Państwa, przygotowania decyzji administracyjnej dotyczącej zgody na nabycie nieruchomości rolnej przez osoby fizyczne oraz realizacja zadania „Program dla szkół” w zakresie dostaw dla uczniów szkół porcji owocowo-warzywnych, mleka i przetworów mlecznych. Oddział realizował kontrole w zakresie działań administrowanych przez KOWR, a także w ramach zadań delegowanych oraz sporządził ocenę ryzyka dla poszczególnych obszarów działalności. Po reorganizacji administracji rolnej pracownikom zapewniono dostęp do krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Lublin, 17 grudnia 2018 r.

Kontrolerzy
Marek Dałek
Specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie

Edward Lis

.....
podpis

.....
podpis